

Te Tb'ay U'j Stz'ib'en Pa'k Te Timotey

Jun Limb'il

1 ¹Wetz a'in Pa'k, tky'ixel Kristo Jesus tzan tpaj inkaj si' tzan te Qtata Dios aj koloyon q'i'j b'ix tzan te Kristo Jesus aj ja' lo'ik jk'u'j. ²[Nqet ntz'ib'a' ja u'j] te yatz Timotey,^a yatz aj [naqe] jun b'an nk'wa'al a'ich tzan tpaj toklen wit'let ak'u'j til'j Krist. Qtata Dios b'ix te Qajaw Kristo Jesus tzaj ksi'xwit awajsik jun nim b'an galan b'ix tz'okxwit lo'et kyk'u'j awi'j b'ix qet kchewsa'xwit ak'u'j.

A Tgan Tzan Tok Qsi' Qnab'l Ti'j Te Xnaq'tzb'ilj Aj Nya'tx B'an'ax

³Ntons aj ikja'n tuq nxik tuj Masedony, wetz oxik nq'uma' tzan akaj amaq' Efeso tzan txik aq'uma' kye junjun xjal tzi tzan k'on txik kxnaq'tza' junky xnaq'tzb'ilj aj nya'tx b'an'ax. ⁴Ax tzan txik aq'uma' tzan k'on tok ksi' kywi' ti'j tidi'chq aj cha nqet kxima' qatzun ti'j tidi'chq aj cha nkyewululun ti'j qijajil oqtxi!. Tzan tpaj nini cha mas nkyewululun b'ix k'onti'l n'oken te nini tzan qb'et tuj tume'l wit'lik jk'u'j ti'j Qtata Dios iktza' tetz tgan. ⁵Wetz nxik nq'uma' ntzani tzan tqet kygani' kyib'x tuky'i jun kyanim b'an saq b'ix k'onti'l tidi' nyolin tuj kyanim, b'ix wit'lik kyk'u'j tuky'i jun tk'u'jlal b'an b'an'ax ti'j te Qajawil.

⁶Junjun oje kaj kykola' tzan kyk'ulun iksjji. Oje kaj kykola' te b'an'ax, cha nkyewululun ti'j jun tidi' aj k'onti'l token. ⁷Kyetz kygan tzan kyok xnaq'tzal te Kawb'il per k'onti'l n'el kyniky' ti'j aj nxik kyq'uma', ni ti'j aj nxik kxnaq'tza' aj kyetz tuj kynab'l b'an'ax.

⁸Komo qetz qeb'enky te Kawb'il galan per qa n'oken iktza'xkix tkajlen swa!. ⁹A tgan tzan stzaj qna'o', te Kawb'il k'onti'l okaj swa' kye xjal aj nkyeb'et tuj tume'l, sinoke okaj swa' kye xjal aj iktza' ja ntzanije: kye aj k'on kygan okslan, kye aj tidi'chq nkyek'ulun, kye aj k'onti'l Dios tuj kywitz, kye aj chimol choj, kye aj k'onti'l nqet kxjani' Dios, kye aj

---

^a **1:2** Kya 16:1

nkyexmayin ti'j Dios, kye aj nkyekansan kytat b'ix kynan, kye kyaqil aj kansal xjal,¹⁰ kye aj nkyek'ajajin, kye aj xhq'e-e', kye aj nxik kyeq'i'l xjal alajwers tzan kxik kyk'ayi', kye aj cha pur la'j-e', kye aj nxik ksi' kyjurament per nya'tx b'an'ax kyitz'a', b'ix kye aj nqet kyyoli' tidi'chq nya'tx galan ti'j te galan aj nxik qxnaq'tza'.¹¹ Te qxnaq'tzb'il tzajnaq ti'j te aj b'an tb'anil tpakb'alil galan aj nyolin ti'j te Qtata Dios aj nqet qna'o' b'ix inkaj si' wetz tzan txik npakb'a' te nini.

Te Pa'k Nxik Tsi' Pixon Te Qtata Dios Tqetlen Kolo'

¹² Wetz nxik nsil' pixon te Qajaw Kristo Jesus aj ntzaj tsil' nbalor, b'ix okaj lo'let tk'u'j wi'l b'ix inkaj tsil' tzan waq'unan te tetz.¹³ Anke wetz oqtxi' n'el wlik'o' tuq tetz, b'ix e'ok nq'oji' kye aj nkyexnaq'tzan tuq ti'j b'ix ti'chq nya'tx galan nqet nk'ulu' tuq kyi'j,^b anke ikxji tuq nkyink'ulun, tetz owok lo'et tk'u'j wi'l tzan tpaj k'onti'l tuq web'en aj nk'ulu' b'ix mina' tuq wokslan ti'j.¹⁴ Per tetz otzaj tsil' wajsik jun nim b'an galan aj k'onti'l nwajo', otzaj tsil' tzan tok wit'let nk'u'j ti'j, b'ix tzan tok we'e' titza' tetz nim nkyinqet tgani'.¹⁵ Ja yol ntzani b'an'ax b'ix a tgan tzan txik kyoksla' kyaqil xjal ikxjani: "Te Kristo Jesus owul tzani twitz tx'o'tx' kolol kye chimol choj." B'ix a'in wetz te tb'ay aj mas nim nchoj.¹⁶ Astilji owok lo'et tk'u'j wi'l, tzan tyek'un kyaqil tpasens wuky'i'l, komo a'in wetz te aj b'an pyor kxol kye txq'ank, b'ix ikxji tzan tnimsan kyk'u'j kye txq'ank aj okye'okslayon ti'j tzan kyanq'in te jun-ele'x.¹⁷ ¡Intqet jiql'b'a'xwit te jun-ele'x! A tetz te twitzale' aj k'onti'l nmankun tajwalil b'ix aj k'onti'l nkamik, tetz aj k'onti'l eb'ajil, b'ix k'onti'l junky iktza' tetz.^c ¡Intqet jiql'b'a'xwit b'ix kyeyolinxwit galan ti'j tajwalil tuj kyaqil tyemp te jun-ele'x!

¹⁸ Nxik nq'uma' yatz ntzani nk'ajol Timotey, parej iktza'xkix aj oxik q'uma' yatz tzan kye aj yolil tyol Dios. Paq'ojin ti'j te aj nya'tx galan tuky'i jun tume'l galan tuj twitz te Qtata Dios.¹⁹ K'on kaj asi' tzan tok wit'let ak'u'j ti'j te Qtat, b'ix k'on chk'ulun jun tidi' qa te awanim ntyoli' nya'tx galan. Komo ate' junjun oje kaj kycola' aj ja' wit'lik tuq kyk'u'j b'ix ikxji opon kynajsa' aj nkyoksla' tuq.²⁰ Aj ntzaniye' a te Iméneo b'ix te Jant. Wetz cha ekaj ntzoqpi' tuj tq'ab' Satanás tzan tox tuj kywi' tzan k'on kyk'ulun nya'tx galan ti'j Qtata Dios.

Te Tume'l Titza' Tzan Qxnaq'tzan Tuky'i Qtata Dios

2 ¹Ntons [tzan tpaj kyaqil nini], tb'ay wetz ngan tzan txik nq'uma'^a tzan qxnaq'tzan tuky'i Qtata Dios b'ix tzan txik jqani' tuky'i'l b'ix tzan txik qsi' pixon te tetz, b'ix kyaqil ntzani^c kyi'j kyaqil xjal ²b'ix kyi'j

^b 1:13 Kya 8:1-3; 9:1-5   ^c 2:1 Telponx tzan qxnaq'tzan tuky'i kyaqil txakl xnaq'tzb'il tuky'i Qtata Dios, b'ix tuj yol kastiy n'el iktza' "peticiones, oraciones, intercesiones, acciones de gracias en pro de todos los hombres."

kyaqil kye k'ulul mandaad b'ix kyi'j kyaqil kye aj at kyajwalil. Ikxji tzan qanq'in tuj jun tume'l k'onti'l q'oj b'ix chewsa' qanim, tuj jun tume'l nqoxjanin Qtata Dios b'ix nqoliman kye xjal.³ Galan tzan qxnaq'tzan ikxji tzan tpaj nqet tuj twitz Qtata Dios, te Qtata Dios aj koloyon qi'j.⁴ Komo te Qtat tgan tzan kykolet kyaqil xjal b'ix tzan tel kyniky' ti'j te b'an'ax.⁵ Komo cha jun Qtata Dios at, b'ix cha jun te yoliyon qxol qetz tuky'i Qtata Dios, a te Kristo Jesus aj owok xjal⁶ b'ix oxik tq'apo' tib' tzan tkamik te kky'ixel kyaqil xjal tzan kykolet. A te tpakb'alilni aj oxik pakb'a' aj tponkix te q'ij b'isu' tzan te Qtata Dios.^d⁷ Astilji wetz otzaj si' wajwalil tzan npakb'an b'ix tzan wok jun tky'ixel Jesukrist, b'ix otzaj si' wajwalil tzan kxik nxnaq'tza' kye aj nya'tx tijajil Israel, tzan kxik nxnaq'tza' ja' tzan tok wit'let kyk'u'j b'ix tzan tel kyniky' te b'an'ax.^e (Wetz tuky'i tb'i Qajaw Jesukrist nxik nq'uma' b'an'ax, k'onti'l nkyinnik'on.)

⁸ Ntons astilji wetz ngan tzan kxnaq'tzan kye xjal tuj kyaqil luwar ja' ate!. Intjaw kyin kyq'ab' jawnaq te Qtata Dios per tuky'i jun kyanim'
b'an a'ox te tetz b'ix k'onti'l jun q'oj tuj kyanim, b'ix nya'tx tzan tna'non kyanim.

⁹ Yatzun kye xuj, wetz ngan tzan tok ksi' jun kyq'anaq tuj jun tume'l aj nqet tuj twitz Dios b'ix tuj kywitz xjal. Ax tzan tqet ktxaku' kyib' tuky'i jun tume'l galan b'ix nya'tx tzan tqet kyijiq'b'a' kyib' tuky'i kywi' b'an txaku' b'ix tuky'i oro qa tuky'i perlas, qatzun tuky'i kyq'anaq b'an twi' kar iktze'xtzun mas tb'anile' kywitz kye txq'ank,^g¹⁰ sinoke a tgan tzan kyk'ulun galan kyuky'i txq'ank. Komo ikxji a tgan tzan kyk'ulun kye xuj aj nkyexjanin Qtata Dios tuky'i kyk'ulb'en galan.¹¹ Kye xuj a tgan tzan tok kcha'o' jun xnaq'tzb'ilj per k'onti'l tzan kywululun ti'j sinoke tzan tqet kyoksla!.¹² Wetz nlay ntzoqqipj tzan kxnaq'tzan kye xuj ni tzan kyk'ulun mandaad kyi'j kye ichan; b'ix k'onti'l tzan kywululun kxol kye qerman.¹³ Komo te Qtata Dios a te Adan oqet tk'ulu' tb'ay, nya'tx a te Eba,^h¹⁴ b'ix nya'tx a te Adan te aj oqet eq'i' sinoke a te xuj, b'ix ya ma qet eq'i' oqet tz'aqik tuj choj.ⁱ¹⁵ Per b'a'n tzan kykaj galan' kye xuj qa [oqtel kyk'ulu' iktza' kykajlen si'x tzan te Qtata Dios] tzan kyalan, per a'ox qa nlay kaj kykola' tzan tok kywit'b'a' kyk'u'j ti'j Qtat, b'ix tzan k'on tkaj kykola'
titza' nqet kygani' [te tetz b'ix kye qerman], b'ix tzan kyten pawa' kyib'
a'ox te Qtat, b'ix ax tzan kynab'lin galan [iktza' ma'tx xik nq'uma'ni].

Titza' A Tgan Tzan Kyb'et Tuj Tume'l Kye Tijxjal Aj Nim Kyajwalil

3 ¹Ja yol ntzani b'an'ax: Qa at ab'l aj tgan jun topis tzan tok tijxjal
aj nim tajwalil kxol kye qerman, nini jun taq'un galan te aj n'el

^d 2:6 Mat 20:28; Mak 10:45; Gal 1:4; Tit 2:14   ^e 2:7 2Tim 1:11   ^f 2:8 Ax: tuky'i kyq'ab'

b'an saq. Te kyq'ab' telponx ti'j kyaqil aj jk'ulb'en, b'ix te jk'ulb'en njatz tuj qanim.

^g 2:9 1Xhp 3:3   ^h 2:13 Gén 2:7,21-22   ⁱ 2:14 Gén 3:1-6   ^j 2:15 Ax: otkolo'tz tib'.

tgani'ni. ² Astilji te tume'l titza' nb'et te jun tijxjal aj at tajwalil kxol kye qerman a tgan ch'inwt nya'tx galan til'. Ax a tgan cha jun txu'jel. Ax presis tzan tnab'lin b'an galan, b'ix tzan tb'et tuj jun tume'l aj b'isu' byenech titza!. A tgan tzan sten jun xjal aj nk'ulun kyaqil tuky'i jun tumelil, ax galan nab'lin tzan kxik tna'o' txq'ank yaj nkyepon tjay, b'ix b'a'n tzan txik txnaq'tza' kye xjal. ³ B'ix nya'tx jun xjal aj b'a'n tz'uk'an, b'ix joyol q'oj sinoke jun xjal aj b'a'n tz'onen junky, njoyon tzan sten kyaqil galan, b'ix nya'tx cha tb'isunqet titza' tzan tok q'inon. ⁴ B'ix jun xjal aj totzqi' titza' tzan tk'ulun mandad tuj tjay, b'ix kye tk'wa'al nkye'okslan tetz, b'ix b'a'n kyelman. ⁵ Komo jun xjal aj k'onti'l nkawin galan tuj tjay, qntons titza' owokelten kawiyon kxol kye qerman? ⁶ Te jun tijxjal nya'tx jun aj man txiklen toksla', komo kebal tzan tqet tjq'b'a' bib' b'ix yaji oqtel tz'aqik b'ix oxe'l si' tuj il iktza' te Tajaw Choj. ⁷ Jun tijxjal, a tgan aj jiq'b'a' tzan kye aj k'onti'l nkye'okslan; ikxji tzan k'on tel tin tky'exaw b'ix tzan k'on tqet eq'il' tzan te Tajaw Choj.^k

Titza' A Tgan Tzan Kyb'et Tuj Tume'l Kye Tijxjal Oneyon K'ulul Kwent Kxol Kye Qerman

⁸ Ntons ax ikxji kye tijxjal oneyon k'ulul kwent kxol kye qerman.^l A tgan ch'inwt jun tidi' nya'tx galan aj b'a'n tzan kyyolin kye xjal kyi'j, b'ix nya'tx xjal xpilitx'e', b'ix nya'tx xjal aj ajun kyexhb'a'jin, b'ix nya'tx xjal aj nkyek'ulun ganar tmin tuky'i jun tume'l aj nya'tx galan, ⁹ sinoke a tgan tzan tqet kyoksla' te tumelil aj nqoksla' b'ix k'onti'l tzan tyolin kyanim jun tidi' kyi'j. ¹⁰ Tb'ay a tgan tzan kyok te jun preb tzan tok e'elet qa k'onti'l tidi' nya'tx galan kyi'j; yaji qatzun nkyk'ulu' kyaqil galan, b'a'n tzan kyok tijxjal oneyon k'ulul kwent kxol kye qerman.^m

¹¹ Ax ikxji kye kxu'jel, a tgan k'onti'l jun tidi' kyi'j aj b'a'n tzan kyqet yoli' tzan kye xjal, b'ix nya'tx chimol yole', b'ix tzan kyanq'in tuj jun tume'l b'an galan, b'ix k'onti'l tzan tkaj ksi' tzan kyk'ulun kyaqil aj presis tzan tqet kyk'ulu!. ¹² Kye tijxjal aj nkye'onen k'ulul kwent kxol kye qerman, a tgan cha jun kxu'jel b'ix aj b'an galan nkyek'ulun mandad kyi'j kyk'wa'al b'ix ax kyi'j kyaqil aj tuj kyjay. ¹³ Komo kye aj nkye'onen galan kxol kye qerman, kyetz nkyeqet jiq'b'a' b'ix mas n'ok nimsa' kyk'u'j tzan kyk'ulun tidi'chq tuky'i jun kyk'u'j wit'lik ti'j Kristo Jesus.

¹⁴ Wetz lo'ik nk'u'j tzan npon naj q'olb'el te yatz, per nqet ntz'ib'a' kyaqil ntzani te yatz ¹⁵ qa nlay kyinpon luwew, ntons aweb'en titza' tzan ab'et tuj tume'l kxol kye tk'wa'al Qtata Dios, te Qtata Dios aj at jun tanq'in b'ix kye tk'wa'al aj eq'il' te tpakb'alil b'an'ax kyitza' b'ix nkyekolon til' te b'an'ax. ¹⁶ B'an'ax b'an tume'l te aj kwest tuq tzan tel niky'i til' oqtxi' titza' oqet tb'isu' te Qtata Dios tzan tkolon qi'j, per yatzun

^k 3:7 Tit 1:6-9   ^l 3:8 Ax: diáconos.   ^m 3:10 Ax: diáconos.

ajna'l oje tzaj tyek'u' qetz, b'ix ikxjani te tume'l: Tetz xhchi'jel, xhchi'jel xjalkix tuq b'ix tzan te Txew Dios owok e'e' k'onti'l xhchoj. Owok e'e' tzan kye ángel b'ix oxik pakb'a' kxol xjal ja'chq.ⁿ E'okslan ti'j tzani twitz tx'o'tx! b'ix ok'amet tuj ka'j aj ja' at nim xhchqitz'unal.

Jun Tpakb'alil Kyi'j Kye Aj Okajel Kykola' Tzan Kyokslan

4 ¹Te Txew Dios ntq'uma' xtxolil, tuj jun tyemp aj tzul mas yaj, aj ch'inky tuq tul te Qajawil, txq'an qerman okajel kykola' tzan tok wit'let kyk'u'j ti'j Qtat. B'ix cha owokel ksi' kywi' kyi'j malspirit aj cha nkye'eq'in xjal, b'ix kyi'j xnaq'tzb'ilj aj cha malspirit swal tetz; ²owokel ksi' kywi' kyi'j xjal aj xmeletz'-e' b'ix sq'o'l, xjal aj ya k'onti'l nkyna'o' tuj kyanim alkyetz te galan b'ix alkyetz te nya'tx galan. ³Kyetz nlay ktzoqpij tzan kyok junan kye xjal, b'ix nlay ktzoqpij tzan kywa'an kye xjal ti'chq aj okaj si' tzan Qtata Dios. Komo okaj ts'i' tzan jk'amon nini tuky'i jun pixon te tetz, qetz aj nqo'okslan b'ix aj qotzqi' te tume'l b'an'ax. ⁴Komo kyaqil aj oje qet tk'ulu' Qtata Dios jun galan^o b'ix k'onti'l tzan tqet yajlet qa oxe'l qsi' pixon te Qtata Dios ti'j, ⁵tzan tpaj oje kaj pawa' a'ox te Qtata Dios tzan te tyol aj oxik tq'uma' b'ix tzan tpaj nqoxnaq'tzan ti'j.

⁶Qa yatz oxe'l axnaq'tza' kyaqil ntzani kxol kye qerman, oxhch'okel jun xnaq'tzon aj nxnaq'tzan b'an galan ti'j te Kristo Jesus, b'ix ochteyon jwert tuky'il tzan tpaj nxhcha'on tyol te aj ja' wit'lik jk'u'j b'ix tzan tpaj te tumelil ti'j te xnaq'tzb'ilj galan aj nxik awin. ⁷K'on tz'ok asi' awi' ti'j te xnaq'tzb'ilj aj cha tuj kywi'x kye xjal, aj cha naqe kyyol b'i'xh b'ix nya'tx galan n'el tuj twitz Qtata Dios. Yatz k'on xhch'ok ikxji sinoke pab'et tuj jun tume'l aj ntxjanin Qtata Dios. ⁸Jun tume'l aj njk'ulu' tzan tok jun galan te qchi'jel, nini at token ti'j te qchi'jel tzani twitz tx'o'tx'; per te tume'l oj qxjanin te Qtata Dios n'oken te jun galan ti'j kyaqil tzani twitz tx'o'tx! b'ix ax te jun-ele'x tuj ka'j. ⁹Aj yol nini b'an'ax, b'ix a tgan tzan kyokslan kyaqil xjal ti'j. ¹⁰Astilji nqo'aq'unan nim, nqo'ok-il ti'j tzan tpaj oje kaj lo'et jk'u'j ti'j Qtata Dios aj at jun tanq'in b'ix b'a'n tzan tkolon kyi'j kyaqil xjal aj nkye'okslan ti'j.

¹¹Te aj ntzani intxik ak'ulu' mandad kxol b'ix intxik axnaq'tza'. ¹²K'on tz'ok en jun tidi' awi'j aj b'a'n tzan aqet yoli' tzan tpaj man k'wa'l a'ich. Mejor, intqet ayek'u' kye qerman titza' tzan qyolin galan b'ix titza' tzan qb'et tuj tume'l, titza' tzan kyqet qgani' txq'ank, b'ix titza' tzan tok qwit'b'a' jk'u'j ti'j Qajawil tuky'i jun qanym b'an saq. ¹³Mina' npon wetz, intok asi' ak'u'j tzan tjaw awen te Tu'jal Dios kxol kye qerman, b'ix intxik animsa' kyk'u'j kye qerman b'ix inkxik axnaq'tza'. ¹⁴K'on kaj asi' te awajb'en aj otzaj ts'i' te Qtata Dios yatz aj kyyolin kye b'uch'uj tijxjal te tpakb'alil aj oxik tswa' Qtat tuj kyanim aj tqet ksi' kyq'ab' awajsik.

ⁿ 3:16 Ax: kxol kye aj nya'tx tijajil Israel.   ^o 4:4 Gén 1:31

¹⁵ Intok asi' ak'u'j tzan tqet ak'ulu' kyaqil ntza'n tzan tok en awi'j yatz tzan kyaqil xjal, yatz kyeb'ayle' nxchch'ok mas jwert tuj awanim tzan ab'et tuj jun tume'l galan. ¹⁶ Intok asi' anab'l awi'jx titza' nchb'et b'ix titza' nxik axnaq'tza' te tume'l. K'on kaj akola' tzan txik awin te tume'l. Qa oqtel ak'ulu' ikxji, akolo'tz awib'x b'ix ax kye aj nkyecha'on awi'j.

Te Tume'l Titza' Tzan Qyolin Kxol Kye German

5 ¹K'on chjaw kaw oj txik akawi' jun tij, sinoke intxik akawi' kyeb'a' tuky'i tume'l, iktze'xtzun tetz atat. B'ix yatzun kye aj man tal-e' iktze'xtzun kyetz awitz'in-e', ²b'ix kye b'l'xh iktze'xtzun kyetz anan, b'ix kye xuj aj man tal-e' iktze'xtzun awitz'in-e', tuky'i jun tume'l b'an galan.

Te Tume'l Titza' Tzan Kyqet Qen Kye Byud

³Ntons, inkyok awone' kye xuj aj byud-e' aj k'onti'l ab'l kyi'j. ⁴Qa jun byud ate' tal qatzun tb'etx'elji, kye tal qatzun tb'etx'elji kyetz at nim kyoklen tzan kyk'ulun galan te tetz tzan tpaj tetz jun aj tuj kyjayx. Iksxi tzan tok kswa' te kytat iktza'x oxik si' kyetz aj man tuq nekit-e'. Te ntzani n'el galan tuj twitz Qtata Dios. ⁵Jun byud b'an b'an'ax, aj oje kaj b'an ch'i xhchukel, tetz lo'ik tk'u'j ti'j Qtata Dios b'ix k'onti'l nkaj ts'i' tzan txnaq'tzan, b'ajq'ij b'ix b'ajaq'b'il nqet twitz twitz Qtata Dios. ⁶Per jun byud aj cha nk'ulun kyaqil iktza' kye aj k'onti'l nkye'okslan, tetz kamnaq anke itz'oj xhchi'jel. ⁷Intxik aq'uma' kyetz kyaqil ntzani tzan k'on kyqet yoli' tzan kye xjal. ⁸Ab'l aj k'onti'l nxik ts'i' aj presis te jun tfamily, b'ix pyor qa te jun aj tuj tjaxx, tetzni'n ikja'n tkaj tkola' aj ja' wit'lik jk'u'j, b'ix tetz mas pyor twitz jun aj k'onti'l n'okslan te Qtata Dios.

⁹Jun byud aj b'an b'an'ax aj otz'ib'letel kxol kye txq'ank y byud, a'ox aj oje jakon oxqal (60) aq'b'i tetz b'ix qa cha jun tichmil owoknoj; ¹⁰b'ix a tgan a'ox jun aj otzqi'mj tzan tpaj tk'ulb'en ti'chq galan, b'ix ejaw tky'ib'sa' tal galan,⁹ b'ix galan nab'lin kyuky'i kye xjal aj nkyepon tjax, b'ix nkyexik tna'o' kye txq'ank y german tb'ay twitz tetz,⁹ b'ix n'onen tuq kyuky'i kye aj n'ok kyen twitz xhcho'nal, b'ix tuky'i jun tk'u'jjal ntk'ulu' tuq tidi'chq galan kye xjal.

¹¹Per k'on kyetz'ib'let kye byud aj man tal-e'x, tzan tpaj kyetz oj tel kyq'ajab' tzan kyok junan, yaji ya k'onky kygan te Krist sinoke kygan tzan kyok junan junky'el. ¹²Iksxi cha nkyejoyon tzan kxik si' tuj il tzan tpaj nkaj kykola' tzan tok wit'let kyk'u'j aj ja' ojetq tuq tz'ok kywit'b'a' tb'ay. ¹³B'ix nkyenaq'et tzan kxb'ak'an tjax jun tjax jun, b'ix n'ok kky'aj

^{P 5:10} Ax: qa exik tkawi'-tal galan aj man tuq nekit-e'. ^{9 5:10} Ax: qa owel xtx'ajo' kyok kye aj pawame' tzan Qtata Dios; qxol k'onti'l qotzqi' tzan qtx'ajon kyoq kye aj nkyepon qjaj iktza' kyetz nkyk'ulu' tuq, per jun xjal nk'ulun tuq nini cha tبولuntad ntons jun b'an galan xjal tuq.

b'ix nya'tx a'ox ikxji sinoke nkye'ok lo'ol yol, n'ox ksamo' kyib' ja' k'onti'l kyoklen, b'ix tidi'chq nya'tx galan nkyyoli!. ¹⁴Astilji wetz ngan tzan kyok junan kye byud aj man tal-e'x b'ix inkyalan b'ix inkyaq'unan galan tuj kyjay, ikxji nlay kyeqet yoli' tzan kye aj n'ok ajq'ojañ kyetz.^r ¹⁵Ate' junjun te kyetz oje tz'el kypawa' kyib' kxol kye qerman tzan kyok lapet ti'j Satanas.

¹⁶Qa jun qerman xuj at jun byud kxol tfamily, intqet tk'ulu' kwent. Ikxji nya'tx kye qerman okyeqtel k'ulun kwent tetz, b'ix kye qerman b'a'n tzan kyonen kyi'j kye txq'ankyañ aj b'an b'an'ax byud aj k'onti'l ab'l kyi'j.

Te Tume'l Tzan Kyk'ulun Kwent Kye Qerman Jun Tijxjal Aj At Tajwalil

¹⁷Kye tijxjal aj at kyajwalil aj nkye'aq'unan galan kxol kye qerman, kyetz a tgan tzan kyqet jiq'b'a' nim,^s b'ix tzan txik si' aj presis te kyetz, b'ix pyor kye aj nkyepakb'an b'ix kye aj nkyexnaq'tzan exol. ¹⁸Komo tuj Tu'jal Dios nyolin ikxjanji: "K'on tz'el awin twe' te wakxh aj n'aq'unan."^t B'ix ax nyolin ikxjaniky: "Jun xjal aj n'aq'unan a tgan tzan tk'amon twi' tk'u'j."^u ¹⁹Qa kye xjal nkyeyolin jun tidi' nya'tx galan ti'j jun tijxjal aj at jun tajwalil, k'on xik awoksla' qa k'onti'l kab'e' qa ox aj oje tz'ok kyen qa b'an'ax aj nkyyoli'.^v ²⁰Kye aj k'onti'l nkaj kykola' tzan kyjoyon choj, intxik aq'uma' kyetz kywitz kyaqil kye txq'ankyañ qerman, nya'tx galan aj nkyk'ulu'. Oqtel ak'ulu' ikxji tzan kxob' ch'in kye txq'ankya [tzan k'on kyk'ulun kyetz ikxji]. ²¹Wetz twitz te Qtata Dios b'ix twitz te Qajaw Kristo Jesus kyuky'i kyaqil kye ángel aj joyome' titza!, wetz oxe'l nq'uma' yatz tzan tqet ak'ulu' aj nxik nq'uma' yatzni, b'ix k'onti'l tzan ak'ulun jun tidi' qa mina' tok acha'o' byenech ti'j, k'onti'l tzan akaj alkawet ti'j nijunwt ab'lchaq kyetz. ²²K'on qet asi' aq'ab' tajsik jun ab'l [tzan tk'amon jun tajwalil] qa mina' tqet ab'isu' byenech; ikxji tzan k'on txik asamo' awib' tuj xhchoj junky. K'on xik asamo' awib' tuj jun nya'tx galan.

²³Ntons, yatzun yatz, komo kob'chaq nchyab'tik n'ok tyab'il ak'u'j, k'on xik awuk'a' a'ox a', sinoke intxik awuk'a' ch'in ta'al ub tx'amsa' [tzan ab'antik].^w

K'onti'l Tidi' B'a'n Tzan Tkaj Ewj

²⁴Te kchoj junjun xjal n'el qnoky' ti'j b'an byenech anke mina' tuq kxik si' tuj il b'ix yatzun te kchoj kye junjunku n'el qnoky' ti'j yajxi!. ²⁵B'ix ax ikxji ti'j kyaqil te aj galan njk'ulu', ax n'ok e'elet, b'ix te jk'ulb'en aj

^r 5:14 Ax: nlay kyeqet yoli' tzan kye qajq'ojañ. ^s 5:17 Tuj kastiy: doble honor.

^t 5:18 Ax: k'on tz'ok asi' tbosal te wakxh aj man n'oken tzan tb'ujun triw; Deu 25:4.

^u 5:18 Mat 10:10; Luks 10:7 ^v 5:19 Deu 17:6; 19:15 ^w 5:23 Tzani nyolin ti'j jun kyuk'a' tb'i "vino" aj ta'l lob'j ub tx'amsa'. N'oken tuq te q'anb'il tx'alenk'u'j b'ix cha ch'in alkol tuj, nya'tx jwert iktza' te xhb'a'j; 1Tim 3:3.

k'onti'l nb'antik tzan tok en luwew, nlay b'antik tzan tkaj ewj b'eyx te jun-ele'x.

Titza' A Tgan Tzan Kyb'et Tuj Tume'l Kye Aj At Kyajaw

6 ¹Ntons kyi'l kyaqil kye aj nkye'aq'unan te jun kyajaw, intqet kyoksla' kyajaw b'ix inkyqet kylima' galan tzan k'on tqet yoli' te Qtata Dios ni te aj nxik qxnaq'tza!. ²B'ix kye aj at kyajaw aj nkye'okslan [ti'l Krist], k'onti'l tzan tkaj ksi' tzan tqet kyoksla' kyajaw tzan tpaj kyerman kyib', sinoke a tgan tzan kyaq'unan mas galan tzan tpaj ax kyetz nkye'okslan ti'l Krist b'ix ax qerman-e' aj ganime' nim qitza!. Intxik axnaq'tza' kyaqil ja ntzani b'ix inkxik akawi' kyeb'a!.

Alkyetz Te Jq'inomal B'an B'an'ax

³Qa at jun nxik txnaq'tza' junky tidi' chuktky aj nya'tx parej tuky'i te aj oxik txnaq'tza' te Qajaw Jesukrist, qa k'onti'l nxik txnaq'tza' iktza' te Qtata Dios tgan tzan qanq'in, ⁴te nini jun xjal aj cha nqet tjiq'b'a' tib'x ti'l aj ntb'isu' b'ix k'onti'l teb'en ch'inwt. Cha nxik tq'uma' tidi'chq tzan kyna'non kyanim kye txq'ank y b'ix cha twululunqet ti'l tidi'chq, b'ix tzan tpaj nini nkye'ek'awin, b'ix n'ok q'oq kxol, b'ix nkyeyolin yol nya'tx galan tuj twitz Qtata Dios, b'ix cha kximanqet qa kye txq'ank y xjal nya'tx galan nkyek'ulun,^x ⁵n'ok kyajq'oj a' kyib' tzan tpaj te kywi' b'an ti'lchq nya'tx galan ntb'isu', k'onti'l kyeb'en alkyetz te b'an'ax, b'ix kyetz tuj kynab'l, qa nkye'okslan ti'l Dios, cha tzan tok nim kytumin. ⁶B'an'ax oj qokslan, nim tidi'chq njk'amo', per a'ox qa kontent ato! ti'l kyaqil aj at qetz.^y ⁷Komo aj qitz'jik twitz ja tx'o'tx'n'i, k'onti'l tidi' owul qin, b'ix ax k'onti'l tidi' oxe'l qinky oj jkamik.^z ⁸Qa at qwe' b'ix qa at jq'anaq ntons qob'ajten waq kontent tzan aj nini. ⁹Yatzun kye aj n'el kyq'ajab' tzan kyok q'inon, kyetz nkyeqet tz'aqik kyib'x b'ix nkyekaj tzyu' b'ix tidi'chq n'el kygani' aj nya'tx tume'l, aj cha nk'ulun jun nya'tx galan kyi'l, b'ix nxik in kyetz tuj il tzan kyponaj. ¹⁰Komo te tllok'il kyaqil te nya'tx galan tzi ntzaj oj tel qgani' te tmin. Ate' junjun tzan tpaj mer kygan tuq te tmin, okaj kykola' aj ja' tuq wit'lik kyk'u'j b'ix a'e'xk kyetz oje kyk'uluj tzan tok kyen twitz xhcho'nal.^a

Titza' Tzan Qb'et Tuj Tume'l

¹¹Per yatz, aj q'apo' awib' tuj tq'ab! Qtata Dios, intel apawa' awib' ti'l kyaqil aj nini. Pab'et tuj tume'l, k'on kaj akola' tzan axjanin Qtata Dios, intok wit'let ak'u'j ti'l b'ajq'ij, k'on kaj asi' tzan kyqet agani' kye qerman, k'on b'aj apasens, b'ix payolin kyeb'a' kyuky'i txq'ank y.

¹²Intok asi' ak'u'j

^x 6:4 Ax: k'onti'l n'ok wit'let kyk'u'j ti'l junky. ^y 6:6 1Kor 7:31 ^z 6:7 Job 1:21; Sal 49:17; Ecl 5:15 ^a 6:10 Ebr 13:5

ti'j te aj ja' wit'lik jk'u'j^b anke b'an kwest. Komo at jun awanq'in te jun-ele'x, k'on kaj asi' tzan aten jwert, komo tzan tpajji te Qtata Dios oxhtzaj tuk'le', b'ix yatz kywitz ky'ilaj qerman oxik aq'uma' aj ja' wit'lik ak'u'j.
¹³Ajna'l nxik nq'uma' te yatz tuky'i tb'i Qtata Dios aj nxik sin tanq'in kyaqil tidi'chq, b'ix nxik nq'uma' tuky'i tb'i Qajaw Kristo Jesus aj oxik tq'uma' tume'l twitz te Pónsio Piláto,^c ¹⁴nxik nq'uma' te yatz tzan tqet awoksla' te aj nxik nq'uma'ni, b'ix k'uluj nini tuj tume'l b'ix k'on ak'ulun jun tidi' nya'tx galan aj okyeyoliyon kye xjal qa nya'tx galan. Intqet ak'ulu' ikxji b'eyx ajna'l max oj tul junky'el te Qajaw Jesukrist. ¹⁵Tetz otzajel tyek'u' tib' tujb'a'n pon te tyemp. A tetz te aj b'an ky'lwla', a'ox tetz at tajwalil tajsik kyaqil, a'ox tetz te twitzale' k'ulul mandad kyilj kyaqil k'ulul mandad, b'ix a'ox tetz tajawil kyilj kyaqil kye aj at kyajawil.
¹⁶A'ox tetz te aj k'onti'l nkamik, a tetz nnajan tuj jun chqitz'unal aj nijunwt b'a'n tzan tox tzi, b'ix nijunwt xjal b'a'n tzan txik en tetz. Intqet jiq'b'a'xwit tetz te jun-ele'x b'ix instenxwit te tajwalil ti'j kyaqil. Intokxwit ikxji.

Titza' A Tgan Tzan Kyb'et Tuj Tume'l Kye Aj At Kyq'inomal

¹⁷Ntons, kye aj at kyq'inomal twitz ja tx'o'tx'ni, intxik aq'uma' kyetz tzan k'on tqet kyjq'b'a' kyib' b'ix k'on kaj lo'et kyk'u'j ti'j kyq'inomal, tzan tpaj te jq'inomal nya'tx te jun-ele'x. Mejor tzan tkaj lo'et kyk'u'j ti'j Qtata Dios tzan tpaj a tetz te aj ntzaj sin qetz tidi'chq tzan qchalaj b'ix nya'tx cha ch'imu's-wit ntzaj ts'i'. ¹⁸Intxik aq'uma' kyetz tzan kyk'ulun nim tidi'chq b'an galan, b'ix tzan kyonen tuky'i jun tk'u'jlal tzan token aj tidi' kyetz te jun galan kye txq'ank yerman. ¹⁹Ikxji te kyk'ulb'en galan tzani twitz tx'o'tx' owokel te jun galan yajxi', owokel te jun galan ti'j te kyanq'in b'an b'an'ax b'ix te jun-ele'x.

Jun Kawb'il

²⁰Yatz Timotey, k'on tz'ajnaj ti'j awanim tzan ak'ulun kyaqil aj ma'tx xik nq'uma' yatzni. K'on tz'ok asi' axkyin ti'j kyaqil aj nkyq'uma' kye xjal aj k'onti'l token b'ix k'onti'l nqet tuj twitz te Qtata Dios, kyaqil aj nkyb'isu' kyetz iktza' b'an'ax per nya'tx. ²¹Komo iktza'x junjun nxik kxnaq'tza' iktza' cha tuj kywi'x kyetz, oje kaj kykola' aj ja' tuq wit'lik kyk'u'j. Bwen ntons, Qtata Dios tzaj sinxwit jun nim b'an galan awajsik yatz.

^b 6:12 Ax: iktza' jun soldad aj n'aq'unan galan.   ^c 6:13 Wnch 18:37